

A tenger sós kenete

A Kanári-szigetek költői

*...én a kialudt vulkán szigetlakója
látható kőülete a tűznek alávetett kifejezéstelennek
énekek forgat a tenger
egyetlen üzenete vagyok a mélynek.*

Rafael Arozarena (1923–2009): Egy költő boszorkányságai

A Spanyolországhoz tartozó, vulkanikus eredetű Kanári-szigetek lenyűgöző szépsége ősidők óta bűvöletben tartotta az utazókat, történetírókat és költőket. A hét sziget legendák övezte világát nevezték már Hesperidák kertjének, Boldogság-, vagy Szerencsés szigeteknek is. S míg a szigetek fizikai felületét a magma mozgatta, a szigetlakók lelkivilága és képzelete a tenger hatása alatt van mindmáig. Az óceán mindenhatóságáról így vall a szigetek festője, Pedro González:

„...a tenger a szigetlakó látóhatára. És mint a tenger, a látóhatár is változik: hirtelen és lágy, ölel és eltaszít, darabokra szaggat vagy megvigasztal, és bátorságot önt beléd. A tenger számunkra a közös pont, bezár és meghatároz, nyugtalanít és vészjelet ad. Létrehoz.”

A Kanári-szigetek irodalma egzotikusan gazdag, több évszázados hagyományra tekint vissza és nyitott a világra. Emberemlékezet óta tengeri utak csomópontja volt Afrika, Európa és Amerika között. Az említett nyitottságra magyar viszonylatban jó példa a La Palma szigeten élt Juan Batista Poggio Monteverde (1632–1707), aki 1688-ban egy versfüzért írt Buda felszabadításáról *Szonettek Magyarország nemes hőseiről és jeles eseményeiről* címmel.

Jelen válogatás ízelítőül szolgál a Bárkán képzeletben utazó magyar olvasók számára egy készülő, a Kanári-szigetek jelenkori költőit bemutató kétnyelvű antológiából. Az itt olvasható költők stílusa, nyelvezete és sorsa merőben különböző (Robayna misztikus, García Brito klasszikus, Flores lázadó, Jordán szürrealista), azonban valamennyiükre érvényes a Kanári-szigeteken őshonos mondás: „En la mirada de un isleño siempre se ve el mar / Egy szigetlakó tekintetében mindig látod a tengert.”

Végh Zsoldos Péter,
a versek válogatója és fordítója

ANDRÉS SÁNCHEZ ROBAYNA

Minden kezdet

Minden kezdet csalóka.

Minden kezdet csupán az eleje
és a vége felfűzése az idő fonalára
melyben látni véljük a keletkezést
de a keletkezés csak egy művelete
a folytonos újjáéledésnek
– más szóval, ezek a sorok egy kezdetnek tűnnek
ám a kezdet minden szempillantásban kibuggyan
mint az eső melyet ma délután
láttam a tenger fölött esni
s ez a délután csak egy délutánja az időnek amely
újjászületik
egy örök újrakezdésben
s az eső és a délután elmerültek az időben
melyben ott gomolyognak mindig a felhalmozott felhők
a mennyei márványköveken

s a kiinduló sor a kezdet
s a végső sor is egy kezdet lesz.

Nézem a napot

Nézem a napot a csillámló vízen,
a párolgó habot a végeláthatatlan kékben,
az őszi felhők tekervényeit,
a tengert, melyből eredünk és amelybe megtérünk.

A napfényes sirály átszeli a délutánt,
utat tör magának a tévelygő légben, a feszes égen,
s a tekintet követi, vakon,
a boltozatos ég alatt, az idő végtelen tengerén.

AQUILES GARCÍA BRITO

A szerelem órái

A tenger nem ismer időt,
maga a boldogság.
A hullámok jönnek
s mennek, a víz ugyanaz.
Figyelj csak oda most, kedves,
és meglátod
a hajók sem változnak.
Ilyenek vagyunk mi is,
megtaláljuk egymásnak
a győzelmet,
a hű kötelezettséget
egy pillanatra.
Hagyd a számadást a nevetséges kapzsziknak.
A szerelem órái
mérhetetlenek és ritkák,
mint a tenger korszakai, időtlenek.

A kagylóárus

„Ha majd nagy leszek
kagylót fogok árulni
mint ükapám,
hogy a magányos és
szomorú emberek hallhassák
a tenger szavait”,
ábrándozott a kisgyermek.

Fülét a kagylóhéjhoz szorította.

„Egy napon,
álmodban sem gondolnád,
szeretnék a tengerhez rohanni,
fejest ugrani egy szempillantás alatt,
a tengerfenéken kinyitnám szemem
és látnám hogyan hatol be a fény”,
morfondírozott az aggastyán.

S tekintete az ükunokára révedt.

JESÚS DÍAZ ARMAS

Csak szomjúság

Csak szomjúság
férfi és ének
s az üresség elviselhetetlen súlya
kell egy kődarab
egy jól célzó szó
mely beletalál a világba és összetöri értelmét
mely kifejezi a megnevezhetetlent
vagy amely visszatér legyőzve és némán
megnyugodva végre s vigaszt nyújtva.

Lassan benyomul a tenger az égbe

Lassan benyomul a tenger az égbe
az ő vizes áradata utat tör
s minden tengerré válik és nincs már égbolt
összemegy elhomályosodik elcsügged
s fentről új fejedelem vesz körül bennünket
s néz minket árgus szemmel
most ő az aki esik és szárít
havazik és jégesőt küld
a felhőket ködöt tenger illatát adja
és egy napot s új oltárokat adományoz nekünk.

PEDRO FLORES

Laboratóriumi állatok

A majom nézi a kémcsöveket és mikroszkópokat,
s bár egy ehhez nagyon hasonló helyen született,
a félelem kitapintott benne, ki tudja hol, egy billentyűt,
és visszaemlékezik, habár sosem látta,
egy párás és zenites őserdőre,
ahonnan az övéi tomboló lelkesedéssel
vizelték le az álomittas leopárdokat.

Ha majd eljön a vég,
a pánik bennem is szétfeszíti
az emlékezet záróizmait.
S örökre elveszek a boldog napokban,
amikor a mahagóni fák ágai közt szunyókáltam
és az égből illatos öröm zúdult rám,
a majmoké.

Egy másik haszontalan metafora

*annyi információ
darabokra törte
a boldogságunkat*

Silvia Rodriguez

Micsoda szamarak azok az új-guineai vadak:
Az egyik közülük, nem tudom, hogyan és hol,
látott egyszer egy telefont,
talán egy fakitermelő telepen,
a haladás valamelyik előretolt helyőrségén.
Hallotta, hogy kicsöng és valaki válaszol a hívásra,
lehet, egy rózsaszínű protestáns misszionárius,
kinek vén nénikéje elhunyt Amszterdamban.
Az biztos, hogy mikor visszatért a vadonba,
elmesélte a csodát, amit látott,
halálra röhögték magukat az ostobák,
s egy otromba telefonbódét eszkábáltak fából,
és egymást váltva éjjel-nappal figyelték a tákolmányt,
nem azért, hogy valakit hívjanak,
hanem arra az esetre, ha valaki hívna.
A költészet olyan, mint ez a hamis telefon,
és én egy ilyen kőkorszaki vadember vagyok,
ostobább a számárnál, ne vessenek rajtam,
a vers szélére penderítve állok a vártán,
nem azért, hogy valaki jöjjön,
hanem arra az esetre, ha valaki jönne.

CECÍLIA DOMINGUEZ LUÍS

Örökkévalóság

Az örökkévalóság:
ez a pillanat
testek összevisszasága
hullámozása
egybeolvadása
egy parttalan tengerben.

Három nő a tengerparton

Két nő beszélget
a tengerparton.
Az egyik tegnap átsétált a hídon
a másik egy vágányt rajzolt.
A tenger lágyan csobban.
Két nő beszélget
a tengerparton.
Hangjuk elvegyül a madarak szárnycsapkodásában
s a habok heveségében.
A tenger fövenyén
gyermek, férfiak, nők sétálnak
s egy szórakozott isten.

Két nő beszélget
a tengerparton.
A távolban egy harmadik nőt
dalra ihletnek a hidak és a vágányok.

Tovább csobog a tenger.

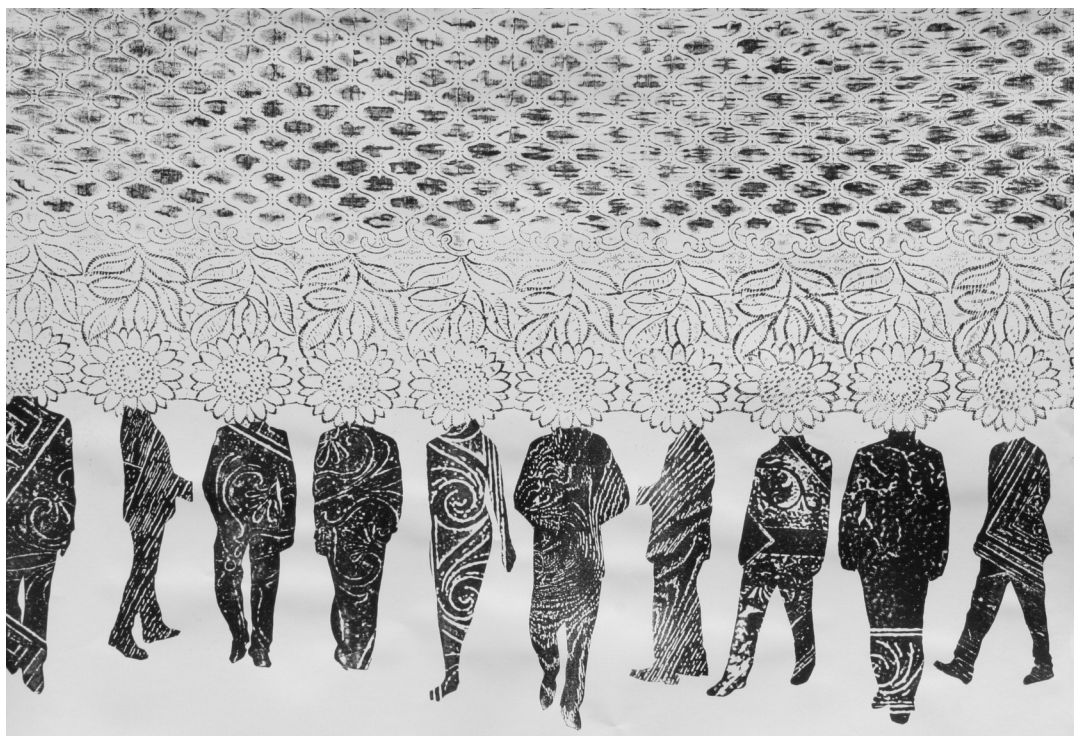
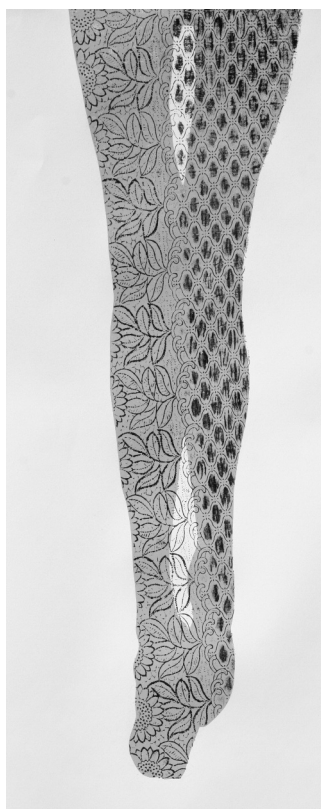
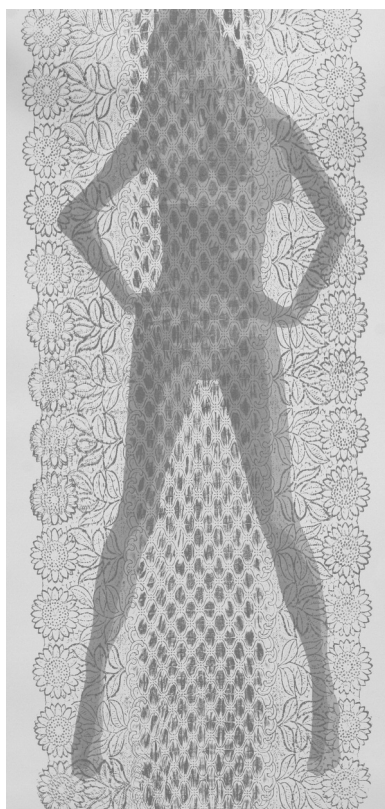
OLGA RIVERO JORDÁN

Fények

Senki sem hallgatja a fények lármáját
a kávék elbágyadnak
csakúgy mint a sörök
kezek feltartóztathatatlan folyama
osztja áldását az asztalokra
kiáltások leple alatt
egy kutya szaglássza karosszériját.
Megnyílik az égbolt
s mint egy füttyszóra
megjelenik a soros bárpincér
pára kavarodik és telefirkálja
a pult szomjas skalpját
furfangos zene hangfoszlányai
sepregetik a croissant által
kikeményített gondolatokat
múzörej olvad a habzó bűvöletbe
kint benzinállatok szaga
a járda akrilt facsar
az éjféli járókelőből
aki elsápad a halál neonfénye előtt.

Un vaso azul

Egy kék pohár
pihen álmomon
bátran
felébreszt.
Nincs hatalmasabb
a tenger
igazságánál.

Hogyan őrizzük meg alakunkat, vegyes technika, 2014